

ESIMESI MÖTTEID UUTEST HARIDUS- SUUNDADEST

Koolireform

«Pärast esimest läbilugemist jäin peatuma just kutsesuunitluse punktidel ning mulle tunduvad need kõige tähtsamad. Muidugi eeldusel, et meil on avar võimalus õpilased vastavalt nende valikule koolidesse jaotada,» ütles Tartu linna haridusosakonna juhataja HANS OIDJÄRV.

«Õpilaste töökasvatuse, tööõpetuse ja kutsesuunitluse süsteem peab nad mitetäieliku keskkooli lõpetamise ajaks juhtima läbimõeldud kutsevalikule ja vastava õppeasutuse valimisele haridustee jätkamiseks.»

(NLKP Keskkomitee projekt «Üldharidus- ja kutsekooli reformi põhisuunad»).

Osakonnajuhataja võttis ja näitas üht uut plaani, mis Tartu ning ka teistele koolidele-kodudele sellise laiema valikuvälja annab. Sügisel avatavasse 44. kutsekeskkooli Aianuse tänaval, mille erialad hõlmavad piima- ja lihatööstust, antakse tartlastele esimeseks õppeaastaks kohti järgmiselt: liha pooltoodete valmistaja — 4, piimatoodete meister — 6, seadmelukksepp-elektrik — 23, seadistuslukksepp — 14, vorstitegija — 9, konservisterriliseerija — 16. Et seni on suurt puudust tuntud kutsekeskkoolide vene õppekeele rühmadest, siis on nendest seitsmekümne kahest kohast kolmkümmend kuus vene koolide lõpetanutele.

«Esimene muutus, mis peab tulema, on meie endi teha: suhtumine kutsekeskkoolidesse kui üldhariduskeskkoolidega võrdsetesse. See aga põhineb suhtumisel kõigisse elukutsetesse, kõigisse tööaladesse kui võrdelt vajalikesse. See on kasvatusülesanne, mille lahendamise peab algama lastepäevakodus, ka igas päris kodus, ning jätkuma kõigis kooliastmetes. Kooli kohta öeldakse projektis järgmiselt: töökasvatuse ja -õpetuse eesmärk peab olema tööarmastuse ja tööinimestesse lugupidava suhtumise süvendamine.

Haridusosakonna juhataja seisukohalt tundub, et linna üld- ja kutsehariduskoolide, sealhulgas ehk ka keskerihariduskoolide (pedagoogika-,

kunsti-, meditsiinikool, jne.) juhtimine peaks teatud määral olema koondatud ühte siin kohapeal. Kõik need koolid elavad ühes linnas, aga vaevalt üksteisest midagi teavad.

Kui koolireformi projektis antud keak- ja kutsehariduse struktuuri vaadata, siis selgubki meie pedagoogiline ülesanne: pärast üheksa-aastast mittetäielikku keskkooli anda võrdne eluõigus ja maine üldhariduskooli X—XI klassile, kutsekeskkoolile ja keskeriõppeasutusele, kusjuures kõik need suunad viivad võimekamaid õpilasi vastavatesse kõrgkoolidesse.

Et õpetaja saaks kutsevalikut mõjustada, peab tema elukutsel olema prestiiži. Muidugi peatuvad kõigi pedagoogide silmad lõigul, kus rõhutatakse vajadust nende palku tõsta, teisel pannakse südamele hoolitseda senisest paremini nende korteringimuste eest. On ju nii, et kui me inimesest ja tema tööst tõesti lugu peame, siis ei piirdu me sõnadega, vaid anname talle ka väärilised eluhüved. Ehk siis tulevad ka vahepeal teisele tööle läinud tagasi, need, kes südames soovisid õpetaja olla. Huvitav, et just enne haridusreformi põhisuundade teatavakssamist, eelmise aasta lõpupoole otsustati linna täitevkomitee istungjärgul, et edaspidi eraldatakse igal aastal täitevkomiteele ehitatavatest korteritest 10% õpetajatele. Vähemalt nii kaua, kui suurest hädast üle oleme, kui oleme saanud valida oma koolidesse, mis on ka ülikoolile praktikabaasideks, arvukamalt paremaid kõrgkoolilõpetanuid, perspektiivikaid pedagooge. Pärast meile antud maja kapitalremonti Haava tänaval avame esmakordselt ühiselamu, kuhu saame esialgu paigutada noori õpetajaid.

Õpilaste ettevalmistusrühmade ja null-klassidega on koolidel juba kogemusi. Mõnedki neist pole avatud või on kinni pandud ruumipuudusel. Kuueaastaste koolitulek nõuab põhjalikku läbimõtlemit just nendele vajalike tingimuste loomise kandi pealt. Lastepäevakodusid valmib järjest, neis läheb avaramaks. Vanemates rühmades valmistatakse kooliminekuks kindlate programmide järgi ning tullakse hästi toime. Peaksimegi avama kuueaastaste klassid kõigepealt lastepäevakodudes, kuhu tuleksid siis tundideks ka kodused lapsed ning õpetajad. See on esimene võimalus, kõige kiirem. Praegu tegutseb meil kuueaastaste katseklass nii nagu peab vaid 12. keskkoolis. Ka 1. ja 15. keskkoolis proovitakse, kuid osalise programmiga.

Ees seisab meil Tartu kolme töölisnoortekooli reorganiseerimine kaheks. Praeguse haridustaseme juures ei ole otstarbekas õhtu- ja kaugõppekeskkooli paralleelsus. Arutusele tuleb see lähemal ajal täitevkomitee istungil. Muidugi tuleb peatselt võtta päevakorda küsimus, kuidas tuleme oma linnas edaspidi toime õpilaste arvu vähendamisega klassides, klasside arvu suurendamisega ja paljude ülesannete lahendamise seal, kus šeffvõi baasettevõtete kaastegevus vältimatu. Kõigest eelöeldust lähtub meie õppe- ja kasvatus töö sisukus, jagusaamine formalismist ja kõigest, mida me seni veel õigeks ei pea.»

Kaljo Raua foto